نام و نام خانوادگی : نام پدر: نام کلاس : دوازدهم نام دبیر: رشته : ادبیات شماره دانش‌آموزی :	باسمه تعالی اداره کل آموزش و پرورش استان خوزستان اداره آموزش و پرورش ابلده دبیرستان آمنه(س) نوبت: اول سال تحصیلی ۱۴۰۵-۱۴۰۴	نام درس: علوم و فنون ادبی ۳ مدت امتحان : ۸۰ دقیقه تاریخ امتحان ۱۱/۶ ساعت : تعداد سوال: ۲۶ تعداد صفحه: ۲ ص طراح سوال: معارف قزوینی

با یاد و نام خداوند یکتا به سؤالات زیر با دقت وخط خوانا پاسخ دهید. | نمره با عدد: | با حروف:

ردیف		بارم
	الف) تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی (٤ نمره)	
	۱- مجموعه نوشته‌های طنزآمیز دهخدا ..... نام دارد.	۰/۲۵
	۲- نام یک تن از رمان‌نویسان عهد مشروطه را بنویسید.	۰/۲۵
	۳ کدام شاعر عصر بیداری قطعهٔ «قلب مادر» را به شکل منظوم ترجمه کرده است؟	۰/۲۵
	الف) محمد تقی بهار ب) ایرج میرزا ج) معارف قزوینی د) فرخی یزدی	
	٤- دو دلیل برای پیروی شاعران دورهٔ بازگشت از اسلوب‌های کهن بنویسید.	۰/۵
	۵- کدام شاعر جزء غزل‌سرایان سبک بازگشت ادبی نیست؟	۰/۲۵
	الف) مجمر اصفهانی ب) فروغی بسطامی ج) نشاط اصفهانی د) صبای کاشانی	
	٦- یک دلیل اهمیت شاعران سبک بازگشت ادبی را بنویسید.	۰/۵
	۷- دو مورد از درون مایه‌های شعر در عصر بیداری را نام ببرید.	۰/۵
	۸- از شاخصه‌های ارزنده‌ای که در نثر عصر بیداری چشم نواز است، ..... است.	۰/۲۵
	۹- دو مورد از ویژگی‌های زبانی سبک دوره‌ی مشروطه را بنویسید.	۰/۵
	۱۰- صحیح و غلط بودن جملات زیر را مشخص کنید.	۰/۷۵
	الف) اولین کسی که در ایران به نوشتن نمایش‌نامه پرداخت یوسف اعتصامی آشتیانی بود. ص ☐ غ☐	
	ب) گروهی از شاعران عصر بیداری مثل ملک‌الشعرا بهار و ادیب الممالک با آگاهی از سنت‌های ادبی به زبان پرصلابت گذشته وفادار ماندند. ص ☐ غ☐	
	ج) شعر دوره‌ی بیداری از جزیی‌نگری و عینیت‌گرایی به کلی نگری و ذهنیت‌گرایی تغییر کرد. ص ☐ غ☐	

www-kanoon-ir

Scanned with CamScanner

ب) موسیقی شعر (٦ نمره)

۱۱- وزن کدام شعر با بقیه متفاوت است؟ /۵.

الف) بیا به خانهٔ آلاله‌ها سری بزنیم ب) شفای این دل بیمار جز لقای تو نیست

ج) چو بشنوی سخن اهل دل مگو که خطاست د) راستی کن که راستان رستند

۱۲- تقطیع کلمات زیر با کدام اختیار شاعری مطابقت دارد؟ /۵

الف) درخت دوستی ب) ناجی ما

_U_ _ _ U - U U -

۱۳- دو اختیار شاعری موجود در مصراع زیر را بنویسید. ۰/۵

خلدگر به پا خاری آسان برآید چه سازم به خاری که در دل نشیند

۱٤- با توجه به بیت زیر، پایه‌های آوایی، نشانه‌های هجایی و وزن واژه آن را بنویسید. ۲

- «ز دو دیده خون فشانم زغمت شب جدایی چه کنم که هست اینها گل باغ آشنایی »

۱۵- تقطیع مصراع زیر در کدام گزینه آمده است؟

- «آب آتش فروز عشق آمد.» /۵.

الف- U - - /U- U- /U- - - ب) _ U _ _ /_U_U/_UU_

ج) _ U _ _ /_ U _ _ /_ U _ د) _ U _ / _ _ U_U _ / _ _

۱٦- همسانی و ناهمسانی هر یک از مصراع‌های زیر را مشخص کنید.

الف) ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت. ب) دل می‌رود ز دستم صاحبدلان خدا را /۵.

۱۷- نشانه‌های هجایی مصراع زیر را به دو صورت برش بزنید و پس از تعیین پایه‌های آوایی، یکی از وزن‌ها را بنویسید.

بنمای رخ که باغ و گلستانم آرزوست

صورت اول : ۱/۵

صورت دوم :

وزن واژه :

www.kanoon.ir

Scanned with CamScanner

ج) زیبایی‌شناسی (٦ نمره)

۱۸ - در بیت زیر لف و نشر را بیابید و نوع آن را مشخص کنید. ۱

- «دل و کشورت جمع و معمور باد ز ملکت پراکندگی دور باد»

۱۹- در ابیات زیر آرایه‌های تضمین، تلمیح، مراعات نظیر، تضاد و تناقض را مشخص کنید. ۲/۵

الف) در نیابد حال پخته هیچ خام پس سخن کوتاه باید والسلام

ب) خیر تا خاطر بدان ترک سمرقندی دهیم کز نسیمش بوی جوی مولیان آید همی

ج) هر کاونظری دارد با یار کمان ابرو باید که سپر باشد پیش همه پیکان‌ها

د) من از آن روز که در بند توام آزادم پادشاهم که به دست تو اسیر افتادم

هـ) همچو فرهاد بود کوه کنی پیشهٔ ما کوه ما سینه‌ی ما ناخن ما تیشهٔ ما

۲۰- بیت زیر کدام آرایه را ندارد؟ ۰/۲۵

-«همه غیبی تو بدانی همه عیبی تو بپوشی همه بیشی تو بکاهی همه کتی تو فزایی »

الف) جناس ب) تلمیح ج) تضاد د) تضمین

۲۱- دو تلمیح موجود در شعر زیر را توضیح دهید. ۱

گواه رهرو آن باشد که سردش‌یابی از دوزخ نشان عاشق آن باشد که خشکش بینی از دریا

۲۲- برای بیت زیر سه آرایه ادبی بنویسید. ۰/۷۵

گر بدیدی قبض و بسط عشق را گریهٔ مینا نگر خندیدن ساغر ببین

۲۳- از بیت‌های زیر کدام آرایه تضاد و کدام تناقض دارد؟

الف) از کفر سر زلف بتان گر خبرت هست مؤمن شو و در حلقهٔ کفار فرود آی

ب) چون غمت را نتوان یافت مگر در دل شاد ما به امید غمت خاطر شادی داریم ۰/۵

www-kanoonir

Scanned with CamScanner

د) تحلیل نظم و نثر (٤ نمره)

٢٤- با توجه به متن زیر به سؤالات پاسخ دهید.

مخدوم مهربان من، از آن زمان که رشتهٔ مراودات حضوری گسسته و شیشهٔ شکیبایی از سنگ تفرقه و دوری شکسته، اکنون مدت دو سال افزون است که نه از آن طرف بریدی و سلامی و نه از این جانب قاصدی و پیامی

/٧٥

الف) دو آرایه‌ی موجودمربوط به قلمرو ادبی از متن بالا پیدا کنید.

ب) متن فوق از مهمترین اثر قائم مقام‌فراهانی انتخاب شده که ..... نام دارد.

٢٥ – با توجه به اشعار زیر به سوالات پاسخ دهید .

- «از ملک ادب حکم‌گزاران همه رفتند / شو بار سفربند که یاران همه رفتند
داغ است دل لاله و نیلی است بر سرو / کز باغ جهان لاله عذاران همه رفتند
افسوس که افسانه سرایان همه خفتند / اندوه که اندوه‌گساران همه رفتند
یک مرغ گرفتار در این گلشن ویران / تنها به قفس ماند هزاران همه رفتند»

١/٢٥

الف) کلمه‌ی مشخص شده چه آرایه‌ای دارد؟

ب) وزن بیت اول را بنویسید.

ج) دو نکته فکری را بنویسید.

٢٦- شعر زیر را بخوانید و به سؤالات پاسخ دهید.

- «آن زمان که بنهادم سر به پای آزادی / دست خود ز جان شستم از برای آزادی
تا مگر به دست آرم دامن وصالش را / می‌روم به پای سر در قفای آزادی
در محیط طوفان زا ماهرانه در جنگ است / ناخدای استبداد با خدای آزای »

٢

الف) یک کنایه پیدا کنید و مفهوم آن را بنویسید.

ب) دو نکته زبانی این اشعار را ذکر کنید.

ج) از لحاظ قلمرو فکری دوره‌ی بیداری بیت آخر را تحلیل کنید.

د) یک آرایه غیر از کنایه پیدا کنید و بنویسید.

موفق باشید

٢٠

Scanned with CamScanner